

Naš Dom

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred ~~ena kruna~~ za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h. dvakrat 25 h. trikrat 35 h.

Kažipot do boljših dni.

Avstrijski škotje, ki jih je vodila prava ljubezen za pravi blagor ljudi, so v svojem skupnem pastirskem listu l. 1897 opozarjali na dolžnost, voliti in dobro voliti. Pa tudi drugi, ki imajo srce za resni blagor ljudi, bodo vedno povdarjali, da je dobra volitev pot do boljših dni in zdravih razmer v državi. Leta 1892 je pred nekimi volitvami v Ameriki pisal neki list: „Kdor spi, tedaj ko sovražnik na vse kriplje dela, je izdajalec svoje domovine in sovražnik svoje lastne sreče. Čas volitve je tisti čas, ko moraš odpreti svoja usta, ko se moraš pokazati kdo si, ko moraš pametno glasovati, pa tudi druge k pametnemu glasovanju spodbujati in zaslepljenecem oči odpreti. Ko je volitev pri kraju, je zastonj tožiti čez slabe čase. Kdor tiste priložnosti ne porabi, ko mu postava sama ponuja, naj si pomaga z volitvijo do boljših dni, tak se ne zaveda svoje državljske dolžnosti in tudi ni vreden, da bi užival državljske pravice.“ Te besede veljajo tudi nam.

V naši državi imamo pravico državljan, da sami volimo može v občinske zastope, okrajne zastope, v deželni in državni zbor. Ti pa potem dajejo postave in ukaze skupno s cesarjem. V naših rokah je tedaj nekako vladanje dežele, v naših rokah so postave, ki se dajejo za državo in deželo. Boli nam mar vse eno, kakšne postave se dajejo? Navzlic tej vsakemu človeku jasni dolžnosti pa je še vendar toliko ljudi, ki se za volitve nič ne brigajo. Z ničvrednim izgovorom ali pa celo brez vsakega vzroka čepijo doma za pečjo, zraven pa še udrihajo po slabih postavah in tožijo o slabih časih, hkrati pa si še domišljuje, da Bog ve kako vse reči zastopijo in Bog ve kako bi oni vse to boljše napravili, pa so ščurki, ki se skrivajo po kotih, brezbrizno zanemarjajo svoje dolžnosti in se tako krive storijo, vseh cerkvi in družbi škodljivih postav, ki jih kujejo brezbožni možje, ki so dobili v roke vladne valeti. —

Dolžnost je voliti, dolžnost pa je tudi dobro voliti. Volite tedaj vestne može, ki imajo trdno voljo, svoje dolžnosti zvesto in prav izpolnjevati, ki imajo srce za ljudstvo in se ne bojijo težav in žrtev, ki se bojo od njih zahtevale, ki bojo prijeli za plug pa se ne bojo nazaj ozirali, ampak blagor ljudstva zmiraj pred očmi imeli.

Volite le verne može, ker le taki so resnično vestni, ki svoje dolžnosti opravljajo z avtoriteto Boga. „Le tisti, ki imajo vero, imajo tudi vest, in brezveren človek je ob enem brezvesten človek, je rekel papež Pij IX. Človeku, ki nima vere, se ne sme ničesar zaupati najmanj pa še poslaniškega posla. Zato volite le take može, ki vestno spolnujejo svoje krščanske dolžnosti, ki dajo Bogu kar je božjega in potem bojo dali tudi ljudem, kar je njihovega.

Volite modre in razumne može, kakšno škodo lahko napravijo možje brez modrosti in brez razumnosti. Seveda, kadar se gre za deželne in državne poslance, bodete morali le tiste voliti, ktere vam pri-

poročajo katoliški dobri možje in katoliški časniki, ki poznajo delovanje in mišljenje onih, ki se potegujejo za poslaniška mesta, vi pa jih ne poznate. Seveda je dolžnost, da se na shodih in po časnikih njihovo mišljenje in delovanje volilcem opiše, da volilci svoje poslance vsaj po drugih poznajo, ker jih sami osebno ne poznajo. A kadar se gre za volitev v občinski odbor in okrajni zastop, morate sami na to gledati, da volite modre in razumne može.

Pri volitvah pa se nekateri izgovarja: „Eden glas sem ali tja“, in „brez mene bojo že opravili“, in ostane doma. Ali pa veš že naprej, da eden glas ne bo odločilen?! Kdo more tako govoriti?! Glej nova šolska postava — za eden glas se je šlo, in prišla je na dan postava, o kateri so papež Pij IX. rekli: Glejte, kako pogubonosne postave je dala avstrijska država! Pameten človek misli drugače. Neki bogat Anglež je bil l. 1874 na zdravišču na Tirolskem. Nekega dne pa zgine — peljal se je na Angleško, da je oddal svoj volilni listek, in se potem vrnil nazaj. Storil je pota okoli 300 km.

Tudi se ne zgovarjaj: nimam časa! Ali pa ni volitev vredna toliko, da bi se nekaj časa za njo žrtvoval. Glej, koliko žrtvujejo sovražniki za volitve — koliko časa in koliko denarja! L. 1882 se je šlo v deželnem zboru na Badenskem za neko važno reč. Neki poslanec dobi brzojav, naj pride domu, ker njegova hči leži na smrtni postelji. On pa ne gre, dasi je iz sreca ljubil svojo hčerko.

L. 1878 je bil neki poslanec doma pri svoji umirajoči materi — v dež. zboru se je šlo za nekaj važnega. In mati reči sinu: Pojdi ti v Bern. (kjer je bil tisti zbor), tam si ti bolj potreben ko tukaj. In vzela je slovo od svoje matere in šel na glasovanje. Žena, reci tudi ti 14. maja svojemu možu, pojdi volit, tam si ti bolj potreben ko doma.

Tudi se ne zgovarjaj, saj nič ne pomagajo volitve, saj ne bo nič bolje ko zdaj! Kdo pa je kriv, da ni na svetu boljše? Tisti, ki nič ne storijo! In če se tudi na mah vse ne bo spremenilo na boljše, spremenilo se bo polagoma. Nekteri narodi so se stoletja vojskovali in potegovali za svoje pravice!

Tudi se ne zgovarjaj: če volim katoliškega moža, pa se tem ali unim zamerim. No volitev je zdaj tajna, in nihče ne bo vedel, koga boš volil. Pa če bi se pri kakih drugih volitvah komu zameril, mar ni rekel Gospod: Blagor onim, ki zavoljo pravice preganjenje trpijo, ker njih je nebeško kraljevstvo.

Tudi se ne zgovarjaj: „Pošten bodi pa varčen in priden, pa ti bo dobro šlo! Na to se je še poprej skrajja opozorilo, da v zadnjem času to, ni dosti, ampak je treba, in neobhodno potreba, da mož tudi dobi upliv na javnost, upliv do tistih, ki delajo postave in ki imajo v rokah državne in deželne kase, in kase okrajnih zastopov in občinske kase.

Proč tedaj z vsakim izgovorom, vsi izgovori so le plašč, s katerim hočeš zakriti svojo nemarnost.

Indogermani.

L. M.

Sveto pismo nam pripoveduje, kako so naši davni predniki v svoji prevzetnosti hoteli sezidati stolp, ki bi bil segal do neba. V kazni za njihovo prevzetnost pa je Bog ljudem zmešal jezike, da niso umeli drug drugega in se razšli po vsi zemlji. Tako so nastali mnogobrojni jeziki in narodi na svetu, katerih štejemo dandanes okoli 1000.

Iz sv. pisma torej že zvemo, da so narodi, kolikor jih je bilo kedaj na zemlji, nastali iz enega samega prvotnega naroda. Ne tako splošno, za manjši obseg, za manjše število uči isto tudi znanost, ki ji pravimo jezikoslovje, t. j. znanost ki se peča s proučevanjem jezikov. Jezikoslovci uče, da razločujemo dandanes sledeče večje jezikovne skupine:

1. **Kitajsko-japonska** v vzhodni Aziji, ki se deli seveda v več manjših jezikov, med katerimi sta kitajski in japonski najmenitnejša; kitajski govori največ ljudi na svetu, to je okoli 330 milijonov. —

2. **Malajsko-polineška**. V to skupino spadajo jeziki narodov, ki prebivajo na otokih med Afriko, Azijo in Avstralijo.

3. **Uralo-altajska**. V to skupino spadajo tudi turški, ogrski in mongolski jezik.

4. **Dravida jeziki** v Indiji.

5. **Bautu-jeziki** v srednji in južni Afriki.

6. **Ameriski jeziki**, to so jeziki rdečih Indijancev v Ameriki. Mnogo popolnejši in razvitejši pa kakor jeziki vseh doslej navedenih skupin so jeziki:

7. **Hamitov**, h katerim prištevamo Egipčane, Berbere, Etijopce,

8. **Semitov**, to je Judov in Arabcev, in

9. **Indogermanov**, ali kakor jih tudi imenujemo Indoevropejcev, Azijcev ali Jafetovcev, h katerim spadamo razun drugih tudi mi — Slovani.

Narodi Semitov, Hamitov in Jafetovcev so v Evropi najbolj in najdalje znani, tako tudi njih jeziki. Semiti, Hamiti in del Jafetovcev že prebiva od starih časov okoli sredozemskega morja, poznamo dobro njih visoko izbrzbo in deloma njih zgodovino in jezik že od starih časov, dočim se je v Evropi zvedelo za Kitajce na pr. ali še bolj za Avstralce in ameriške Indijance dovolj pozno, ko se je našla pot v Ameriko in Avstralijo in so odkrili znameniti možje te dele sveta.

Zanima nas Slovane kot Jafetovce gotovo najbolj jezikovna skupina arijskih narodov. Razcepljeni so Arijeji ali Indogermani v več narodov, a učenjaki, ki so jezike vseh teh narodov študirali in primerjali med seboj, so prišli do spoznanja, da so vsi Indogermani govorili enkrat en jezik. Spoznali so to iz marsikake besede, ki jo nahajamo v vseh arijskih jezikih. Mater zovemo mi Slovani „mati“, Nemci „Mutter“, Latinci „mater“, grki „meter“ itd. Že na prvi pogled tu lahko spoznamo, da so si te besede zelo podobne. To pa ne more biti samo slučaj, čuden bi bil tak slučaj, ampak to mora biti nekaj več. Iz enega samega slučaja bi seveda še ne mogli sklepati na celoto, ker si besedo lahko narod zajedno stvarijo tudi izposodi od sosednjega naroda, kakor n. pr. mi Slovenci marsikak stroj, ki smo ga spoznali ali dobili od Nemcev, imenujemo z nemškim imenom, a če dobimo to podobnost, kar v celi vrsti različnih besedi, potem z gotovostjo lahko rečemo, to ni samo slučaj, to je dokaz, da so govorili vsi narodi, ki imajo take enake besede še dandanes, nekoč en sam jezik, iz katerega so se potem razvili različni jeziki. In to lahko trdimo o Slovanih, Romanih, Germanih in še nekaterih drugih narodih, da so vsi izšli iz enega samega indogermanskega naroda.

Ta narod, „Indogermani“ jih hočemo z naprej nazivati, je živel dolgo, dolgo pred Kristusovim rojstvom najbrž nekje v Aziji, blizu onega kraja, kjer je tekla zibelka človeštva, ali če hočete, ime-

nujemo kraj raj, v katerem sta živela Adam in Eva. Blizu raja so torej stanovali Indogermani. Bili so nomadi, to je pastirji, ki niso imeli stalnih bivališč, niso še orali in sejali kakor mi dandanes, ampak hodili s svojimi družinami za svojimi velikimi čredami od pašnika do pašnika, kjer so bili ravno boljši pašniki. Živili so se z mlekom in pečenim mesom, poznali so pa menda že tudi nekatere vrste žita, iz katerega so mleli z ročnimi mlinci moko in pekli kruh; tudi opojne pijače iz rastlinskih sokov so menda že poznali. Hiš niso zidali, imeli so pa skoro gotovo premične pletene kolibe, ki so jih vozili seboj za živino od pašnika do pašnika, podobno kakor imajo danes glumači (komedijanti) svoje vozove, v katerih prebivajo. Gotovo so se tudi oblačili ali vsaj odevali s tkanimi oblačili ali tudi živalskimi kožami. Brez vere niso bili, a pravega Boga tudi niso poznali; oboževali so pa mogočno naravo in neumrljive jim prirodne prikazni; grom in blisk, solnce, zvezde, itd. Živeli so v rodbinah, katerih poglavar je bil hišni oče, ob enem varih in duhovnik družine. Najstarejši v celem rodu je bil poglavar rodu in soseske; več rodov spet se je družilo v eno celoto in si izvolilo vodjo izmed sebe, ki je moral skrbeti in varovati vse te družine, skrbeti je moral seveda in braniti v prvi vrsti lastnino rodu, to je živino, in gledati, da so dobili dobre pašnike. Za take pašnike se je med posameznimi rodovi vnel često tudi krvav boj, premaganec je moral zapustiti dobre pašnike in si poiskati drugih.

Jezik, ki so ga govorili vsi Indogermani, je bil sicer isti, a vendar ni bil povsod popolnoma enak. Umeli so ga vsi sicer, a imel je v sebi že kal deljenja v razne jezike, razločevalo se je v njem gotovo več narečij. Umevno je, posebno še, ko so se Indogermani pomnožili in zavzemali neizmerne prostore, da niso govorili ljudje tega konca popolnoma tako, kakor njim najbolj oddaljeni rodovi iste jezikovne skupine. Nekak razloček je bil tu; saj se še mi Slovenci, ki smo vendar tako majhen narod ločimo precej v govoru, Štajerci od Kranjcev in Primorcev, celo Kranjci med seboj: n. pr. Gor. in Dol. govorita slovenski, vendar vemo takoj, če ji le slišimo, da nista oba iz istega kraja. To je bilo tudi pri Indogermancih tako in tem ložje, ker je bilo njih še več kot nas Slovencev in so bili drug od drugega še bolj oddaljeni kakor Goričani od Štajercev ali Korošcev. In čim večje ozemlje so Indogermani zavzeli, čim bolj so se drug od drugega ločili, tem bolj se je ločila tudi njih govorica od govorice drugih rodov. Sčasoma je bil razloček že tolik, da so se morda rodovi še umeli med seboj, a so govorili že drug jezik, kakor se razumemo Slovenci in Hrvati, dasi smo dva različna naroda. Po preteku dolgih let se pa narodi, ki so govorili spočetka isti jezik, tudi umeli niso več, nastali so samostalni jeziki in narodi, kakor jih vidimo dandanes. In ti veliki narodi so se delili spet v manjše narode. Tako razločujemo dandanes med prvotno Indogermanskimi narodi.

1. Slovane: med temi spet: Ruse, Maloruse, Poljake, Čehe, Slovake, in severne Srbe, Slovence, Hrvate in Srbe, ter Bolgare. Več slovanskih narodov posebno po Nemškem (polabski Slovani) je že izmrlo. Vseh Slovanov je čez 90 milijonov.

2. Litavce in Lete. Ti so tvorili enkrat s Slovani en sam narod Baltoslavov, iz katerega sta se potem razvila dva naroda: Slovani in Litavci.

3. Germani: Nemci, Skandinavci, Danci, Nizozemci, Angleži. Več narodov je izumrlo.

4. Romani: (stari Rimljani), Francozi, Italijani, Španci, Portugaleci in Rumuni.

5. Kelte, so razun Baskov in Ircev izmrli.

6. Albanci žive še na Balkanu v Albaniji.

7. Grki.

8. Indijci.

9. Iranci, so bili najbližji sorodniki Indijcev, s katerimi so tvorili nekoč en sam narod Arijecev, kakor n. pr. Slovani in Litavci Slavobaltov.

10. Armenci.

Velikansko ozemlje imajo dandanes Indogermanci v svoji oblasti, notri od Indije, ki jo pozna tudi slovenska pravljica kot deveto deželo Indijo-Koromandijo, čez Perzijo in vso Evropo sečajo Indogermanci, najdemo jih skoro po vsem svetu v obmorskih mestih, kot izseljenci imajo v svoji lasti velik del Amerike, najjužnejšo Afriko, in velik del Avstralije. Dasi sorodniki po jeziku in po krvi, ni dosti duha in zavesti pokoljenja med njimi, sosed sovraži soseda, in ga često hudo preganja, kakor skušamo posebno to tudi mi Slovenci, dasi znanost govori, da so Germani (t. j. tudi Nemci) in Baltoslovani (t. j. Slovani in Litavci) še v posebno ozkem sorodstvu med seboj, da so si torej Germani in Slovani bolj v sorodu, kakor n. pr. Slovani ali Germani in Romani, da so Slovani z Litavci in Germani kot poseben narod, pa kot ena skupina, ločili od Indogermancev, in se še-le potem ločili v narode Germanov in Slavobaltov.

Naša organizacija.

S. k. s. z. za Slovenski Štajer. V zadnji seji je sklenil odbor v marenb. okr. ustanoviti več ljudskih knjižnic. V mariborski okolici se tudi delajo priprave za novo knjižnico. Odbor prosi podpore v denarju in knjigah. — Sezname vseh društev po Slovenskem Štajerju nam pridno dohajajo in so vse nam vpošljejo še ostali sezname, da imamo kmasse nam vpošljejo še ostali sezname, da imamo kmalu natančno statistiko. — Novo bralno društvo se snuje v Zavodnjah nad Šoštanjem in v Slivnici pri Mariboru. — Pristopila so h S. k. s. z. zopet nova bralna društva in sicer: Žiče, Hajdina, Hoče, Trbovlje, Cirkovce, Studenice, Sv. Peter pri Mariboru. Dekanijske odbore prosimo, naj delajo na to, da vsa društva delujejo. Naj poskrbe sama med seboj za govornike.

Češka kmečka omladina. Češka kmečka omladina je sklenila krepko poseči v volilni boj. Kakor naša omladina v Mariboru, imela je češka omladina enak poučni tečaj v Pragi. Mlade moči lahko razvijajo najživahnejšo agitacijo. Naloga omladine pri volitvah je: 1. Pregledati volilni imenik. 2. Reklamirati v volilnem imeniku izpuščene somišljenike in ven reklamirati neopravičeno vpisane nasprotnike. 3. Razdeliti si v vsaki vasi agitacijo. 4. Na dan volitve vse somišljenike spraviti na volišče. — Po nekaterih okrajih bodo že najbližji čas razporeženi volilni imeniki. Pozor torej!

Slovenec in sv. oče. Iz Rima poroča „Slovenec“ 6. t. m.: Sv. oče Pij X. je sprejel v posebni avdienci dr. Evgena Lampeta kot zastopnika slovenskih katoliških društev. Dr. Lampe je poročal o prospevajoči slovenski društveni organizaciji. Sveti oče je izrazil svoje veselje in dal apostolski blagoslov vsem članom „Cecilijinega društva“, „Leonove družbe“, „Katoliškega tiskovnega društva“, „Društva sv. Marte“, „Obrambenega društva“ in Marijaniškim gojencem. Posebno se je zanimal papež za „Cecilijino društvo“ ter šaljivo pripomnil: „Recite jim: Cantino bene! — Naj dobro pojejo!“ Ko je pripomnil dr. Lampe, koliko vrljih mladeničev je združenih v naših katoliških društvih, je dejal sv. oče: „Naj bodo pogumni in zvesti! Sporočite mladeničem „Slovenske krščanske-socialne zveze“, da jih še posebej blagoslovljaj!“

Domače novice.

† **Kanonik Hajšek.** Dne 14. t. m. ob ½2. popoldan je v Slov. Bistrici izdihnil svojo blago dušo obče spoštovani in priljubljeni kanonik in dekan č. g. Anton Hajšek. Rajni je bil rojen v Makolah dne 5. junija 1829. Za mašnika posvečen je bil 25. julija 1853 v Št. Andražu v Labodski dolini na Koroškem. Kaplanoval je v Kozjem in Trbovljah, pro-

vizor je bil v Kozjem, Ponikvi, Št. Juriju ob juž. žel. in v Trbovljah. Od 26. junija 1870 do konca novembra 1882 je bil župnik v Makolah. Od 1. dec. 1882 do svoje smrti pa mestni župnik in dekan v Slov. Bistrici. L. 1883 je bil imenovan za knezoškofijskega duhovnega svetovalca in deset let pozneje za častnega kanonika in knezoškofijskega konzistorijalnega svetovalca. L. 1896 mu je podelil cesar zlati zaslužni križec z krono. L. 1903 je obhajal 50letnico duhovnega posvečenja. — Rajni je bil do svoje smrti vedno priden delavec v vinogradu Gospodovem. Čeravno je že bil dalje časa bolehen, je še vendar zadnjo nedeljo oznanjeval besedo božjo in je še v sredo, en dan pred smrtjo, obhajal dva bolnika. V četrtek 14. t. m. se je čutil že tako slabega, da ni mogel več brati maše in ob pol dveh popoldne je izdihnil svojo blago dušo zadet od srčne kapi. R. i. p.!

Kandidatje Slovenske kmečke zveze. Na mnogoštevilno obiskanih shodih pri Sv. Križu na Murškem polju, v Št. Lenartu v Slov. gor. in pri Sv. Marjeti niže Maribora se je z velikim navdušenjem sprejela kandidatura g. deželnega poslanca Ivana Roškarija, kmeta pri Sv. Juriju v Slov. goricah. — Na istotako obilno obiskanem shodu zaupnikov mariborskega, slovenjebistriškega in konjiškega okraja se je soglasno proglasila kandidatura Franca Pišeka, župana v Orehovi vasi. — Da je Kmečka zveza dobro izbrala, nam je najboljši dokaz to, da so celjski „prijatelji kmetov“ začeli v svojih liberalnih listih kar blato metati na te kmečke kandidate.

Vreme. Spomlad se bliža, a mi smo zagrnjeni še popolnoma v zimsko odejo. Mraza imamo zjutraj še vedno 5—8 stopinj R, snega pa po meter visoko. Ni čuda, ker vlada tudi v južnih krajih le mraz in burja. Manjka nam juga, kateri pa se letos noče pojaviti.

Shod Štajercijancev v Mariboru. V nedeljo dne 10. t. m. so imeli Štajercijanci v Mariboru v nemški kazini svoj shod. Tudi znamenje, da je ta stranka nemčurska, ko prireja vedno v nemškonacionalnih gostilnah svoje shode. V Ptujju so imeli shod v „Deutsches Vereinshaus“, v Slov. Bistrici pri Neuholdu (iz te gostilne so napadali nemškutarski kričači slovenske kmečke volilce), in sedaj v Mariboru v nemški kazini. Predsedoval je shodu Ornig in zapisničar je bil nemški učitelj in odbornik društva „Prosta šola“ Gassareck. Govoril je Štajercjev urednik Linhart, ki je začel z zgodovinskimi neresnicami krmit svoje poslušalce, med katerimi pa ni bilo nobenega slovenskega kmeta. Najbolj se je hudoval, da ne nosi več slovensko ljudstvo nemškim kramarjem denarja. Aha, to vas boli! Shoda se je udeležil tudi neki Girstmayer. Tega moža že Nemci nikjer ne marajo in so ga iz vseh zastopstev izbacili. Sedaj se obrača k Štajercijancem. Govorilo se je, da hočejo postaviti povsod svoje kandidate. Šentiljski Repnik je pravil, da razumejo slovenski kmetje boljše nemški kakor slovenski. Da se ni nihče tej neumnosti smejal, je znamenje, da ni bilo nobenega kmeta navzočega. Govorilo se je nemški!

Ptujski župan Ornig, glavni zaščitnik „Štajerca“, imel je v torek 12. t. m. v deželnem zboru v Gradcu slab dan. Poslanec dr. Schacherl povedal mu je take, da mu bode še dolgo zvenelo po ušesih. Med drugim je rekel dr. Schacherl: Mi smo dokazali, da se ta župan (Ornig) ne sramuje, naročiti po svojih uradnikih naravnost popačenje računov in knjig. To je bilo že sodnijsko dokazano. — Gospod Ornig poskusil je naravnost goljufijo na državnem erarju. Pripravljen sem to do pičice dokazati. — Dr. Schacherl pozivlja Orniga, naj ga toži, česar pa seveda Ornig ne bo storil. On že ve, zakaj. — Ptujski „Štajerc“ pa bode Ornigu še vedno slavo peval. On tudi ve, zakaj!

Slovenjebistriški župan gospod Stiger bi moral v deželnem zboru utemeljevati svoj predlog, pa tega niso mogli storiti — ker jih v deželnem zboru

ni bilo. Tako pridno delajo g. Stiger za svoje volilce. Drugokrat si lahko nemškutarji izberejo kar mutastega poslanca, potem ga vsaj lahko izgovarjajo, da vsled tega ne zagovarja svojih volilcev, ker ne more govoriti. Molčeči g. Stiger, naj živijo!

Vsiljevanje liberalnih kandidatov. Na zakotnem shodu v Zidanemmostu so celjski odvetnik dr. Kukovec in par liberalnih učiteljev proglasili kandidatom za državni zbor v laškem-brežiškem-sevniškem okraju trboveljskega župana Roša. Kdor si ga je postavil, ta si ga naj tudi voli, a kmetje in delavci si bodo izbrali in volili drugega kandidata. Roš je celo v domači občini postal že zelo neprijeten, ker se pri vsaki priliki vidi, da visoki gospod Roš nimajo srca za delavca in kmeta. Z Rošem proč!

Grozna nesreča se je zgodila v Spielfeldu pri smodnišnici Šalhamerjevi. V četrtek zjutraj vnelo se je v sušilnici blizu 500 kg. smodnika. S strašnim pokom je razneslo vse v bližini in dva delavca sta zletela visoko v zrak. Vsa črna, ožžana in raztrgana sta daleč proč padla zopet na tla in je bil eden takoj mrtev, njegov tovariš pa je umrl uro pozneje. K sreči so bili drugi delavci ravno odsotni. Pri Sv. Ilju in še tudi do tri ure daleč v Jarenini in drugod čutil se je močen sunek zraka in ljudje so preplašeni bežali iz hiš. V Spielfeldu je zdrobilo veliko šip. Še hujša eksplozija je bila pred kakimi dvajsetimi leti, ko je tudi zahtevala še več žrtve.

Sv. Marko niže Ptuja. Pri nas imamo že več let ustanovljeno bralno društvo, dalje imamo lepo tamburaško društvo, ki je vse narodno probujeno. Ob nedeljah in praznikih je v našem bralnem društvu vse živo. Fantje in dekleta si izposojujemo časopise in knjige, ki jih dobivamo kot udje bralnega društva. Fantje in dekleta, kateri od vas pa še ni ud bralnega društva, naj kmalu postane, kajti več ko nas bo, prej bomo zmagali. Naše tamburaško društvo tudi kaj lepo napreduje; najbolj pa se imamo zahvaliti našemu organistu Jožetu Keglu za njegov trud in učenje.

Konji z vozom zginili. V Vojniku je dne 9. t. m. pil hlapec nekega lesnega trgovca iz Zreč ter je pustil stati pred gostilno dva konja z vozom. Ko misli čez nekaj časa oditi, ni bilo ne konj ne voza. Hlapec je mislil, da so se konji sami napotili proti domu. Pa doma jih ni bilo. Vso iskanje je bilo do sedaj brezuspešno.

Koroške novice.

Občinska volitev. V Kotmarivasi je zmagala v vseh treh razredih zopet nemčurska stranka. Pred nekaj leti so bili že Slovenci nekaj časa gospodarji v tej občini, a kakor kaže, je ta občina za nas zgubljena.

Velikovec. Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Lipa“ je imelo v nedeljo dne 10. t. m. svoje mesečno zborovanje, pri katerem se je razlagala nova volilna postava. — Kandidatu Nagelu nič kaj posebno ne cvetijo rožice. Njemu nasproti kandidira tudi klobučar Gratzhofer. Slovenci postavijo svojega kandidata in tudi sociji imajo upanje do velikega vspeha. Proti Nagelu se bodo ravno slednji z vsemi močmi borili.

Velikovška okolica. Kmetje, ali hočemo voliti pivovarnarja Nagela? Ne! Nagele je prvič meščan, ki se mu dobro godi, torej ne ve, kaj je kmetu potreba; Nagele je bogataš, ter ne ve, kako se godi revnemu kmetu in delavcu; Nagele je Nemeec, in kot tak je kakor vsak drug Nemeec, sovraži vse, kar je slovenskega; Nagele je pristaš nemškonacionalne stranke, ki bi rada vse Slovence na Koroškem prejkoli uničila; omenjena stranka, s katero gre Nagele, je tudi najbolj zagrizena protivrska, ter deluje z vsemi močmi za razdružitvev zakona in za „prosto šolo“ brez krščanskega nauka, in v resnici Nagele sam ni podpisal pole za nerazdružitvev za-

kona. Nagele se nadalje poteguje za železnico Sinčavas-Velikovec, kmetje pa hočemo imeti železnico čez Grebinj-Freudenberg-Celovec. Nagele je slednjič pristaš one stranke, ki je nam kmetom naložila davek na mošt, zvalila na naše rame desetmilijonsko posojilo mesta Celovec in ki vedno nastopa zoper vero in Slovence. Tak kandidat ni za nas!

Prevalje. Prosta šola. V nedeljo dne 3. marca je bil pri nas ustanovni zbor podružnice „Prosta šola.“ Shod sta aranžirala naš zdravnik, ki je bil tudi predsednik, in en učitelj. Udeležili so se ga vsi učitelji, domači in sosednji, uradniki rudokopov in nekaj socialdemokratov. Videli smo tudi nekaj trgovcev, katere si bomo zapomnili. Ker je bil shod tajen, se ga naših nihče ni udeležil. Kakor sami poročajo, so razun treh vsi pristopili k društvu. Kaj mislijo s tem društvom doseči, se ve. Duhovnikom hočejo prepovedati pouk krščanskega nauka v šoli in s tem spraviti Boga iz šole. Ti hinavci zmiraj trdijo, da nimajo nič zoper vero, ampak zoper klerikalizem. Pod to krinko pa delajo na vse mogoče načine zoper vero. Upeljali bi radi tudi pri nas francoske razmere, kjer ropajo cerkve in preganjajo katoličane in duhovnike. Seveda učitelji sami nočejo izpolnovati verskih vaj, za to jim mrzi vse, kar diši po veri. Vera jih straši z kaznimi v večnosti in za to jo hočejo odpraviti. Ali bomo mi res v vse to privolili? Ne! Sedaj privolitvah pokažimo, da stranka vsenemcev ni vredna življenja. Udeležimo se vsi kot en mož volitev in volimo moža trdnega verskega in narodnega prepričanja.

Prevalje. Že nekaj časa se je govorilo pri nas o prosti šoli. V nedeljo dne 3. t. m. je bil ustanovni shod društva „Freie Schule.“ Govoril je strokovni učitelj Hornbogner iz Velikoveca, katerega koroški duhovniki še iz prejšnjih časov poznajo kot zagrizenega nasprotnika. Pristopilo je baje 50 članov. Slovenci oklepajmo se trdno našega katoliškega društva!

Guštanj. Dne 5. t. m. popoldne je pogorelo Rožejevo posestvo na Bodinjah popolnoma. — Bližajo se državno-zborske volitve. V trgu že sedaj vse govori o njih. Radovedni smo, kako stališče bo zavzel pri volitvah „oberbergrat“ Marischler. Zadnje volitve so se godile v znamenju sile. Gorje delavcu, ki ni oddal glasu za pivovarnarja Seifritza. Z novo volilno postavo pa smo dobili tudi postavo, ki pravi, da se delavce ne sme siliti, da oddajo glasove za tistega moža, ki ga delodajavec določi. Če se mu grozi, da izgubi delo, je dotični kaznovan z zaporom od 1—6 mesecev. G. Marischler sedaj bo pa druga pela!

Kokij oziroma Dobrlavas. Prvi letni občni zbor našega društva se je prav sijajno obnesel. Društvo je priredilo v preteklem letu šest mesečnih zborovanj z predavanji. Članov je bilo 52. Za zabavo je skrbel naš moški pevski zbor in v zadnjem času tudi mešani zbor. Gmotno stanje društva kaže, kljub velikim stroškom in prvotnim težkočam, še nekaj gotovine v blagajni. Blagajniku gosp. Prajniku se je izrekla zahvala! Knjižnica šteje 220 knjig, ki se prav pridno izposojuje. Odbor je sledeče sestavljen: Jož. Lipuš, predsednik; Jož. Sekol, v Dobrlivasi, podpredsednik; Iv. Kuhling iz Kokija, tajnik; Iv. Dolinar, njega namestnik; Mat. Jož. Prajnik, blagajnik; Jak. Mišič, blag. nam.; Dav. Wastl, knjižničar; računski pregledovalca Gregor Kuster in Jož. Sekol iz Lovank. Nato nastopi kot govornik g. Gril iz Vovber. On priporoča sicer umetni gnoj, ali vendar le tedaj je umesten, ako domačega ni, ker je predrag. Boljše je zbirati gnojnico in jo navažati na polja in njive. Navdušuje kmete, da se bolj zanimajo za rejo dobrih bikov. Da bi le njegovi nauki ne bili brez uspeha! Gosp. S a d j a k iz Celovca podaja jasno sliko o sedanjih francoskih razmerah; navaja vrsto slučajev na kak način liberalci na Francoskem ščitijo tako zvano „svobodo“, katero imajo zmiraj na jeziku! Gospod voditelj Dolinar — vzor mladino ljuba — z le njemu lastnimi besedami navdušuje zborovalce za razširjanje te or-

ganizacije, ki je tolikega pomena za naše kraje, za naš narod. Shod je dobro uspel, udov je že sedaj 61 samih vrlih fantov in mož! Živio! Tajništvo.

Zitaravas. Tako pomenljivega in lepega kot je bil 10. sušec t. l. pa Zitaraves že davno ni imela. Vršil se je ustanovni shod k. s. izobraževalnega društva „Trta“. Naravnost krasna udeležba shoda je pokazala, da je še tudi pri nas veliko ljudi vnetih za dobro katoliško slovensko stvar. Zborovanje je bilo prav živahno, govorila sta domači gosp. župnik Weis in dr. Erlih iz Celovca. Župnik Weis so nam razložili v lepih besedah namen društva in dr. Erlih je nam polagal na srce potrebo za združenje v društva. Sedaj, ko ima ljudstvo v rokah moč, bo tudi vlada morala biti taka, kakoršno ljudstvo hoče, to pa le tedaj, če bodo dosti poučeni, da bodo znali pravico tudi prav rabiti. Liberalizem ima le tam moč, kjer je ljudstvo nevedno. Nato se je začelo zapisovanje udov, in volitev odbora. Pristopilo je takoj 45 udov samih mož in mladeničev, ki so že plačali članarine čez 30 kron; torej lep začetek. Najlepše na shodu pa je bila igra „Sv. Neža“, katero so prav dovršeno predstavljale igralke iz Št. Lipša, ki z njim že priznanim odločnim nastopom in lepim vedenjem razširjajo slavo slovenskih deklet. — Da pa bode naše zborovanje tukajšnje liberalne mogotce tako razburilo, nismo mislili. Kakor človeka, ki ima nemirno vest, razburi vsaka sapa, tako so tudi naši liberalci oziroma Seifriceva žlahta kar zbesneli. Npravili so v bližnji gostilni našega zborovanja „frajbier“, h katerimu so spravili vso liberalno zalego, da bi pačili zborovanje. Toda glej čudež, kar ne more vsak, to je naredil sklicatelj našega shoda, da bi vsem ljudem ustregel. Slovenci so se prav dobro pri zborovanju in pri igri počutili. Liberalci so od alkohola razgreti hajlali krog gostilne, kjer se je vršilo naše zborovanje. Po noči so pa nekateri naše domu vračajoče udeležence s kamenjem napadali.

Grozno. V ponedeljek 4. t. m. je bil v Beljaku prvi dan vojaškega nabora in ob tej priliki se je zgodilo za Beljak nekaj nezaslišanega. Nekateri slovenski fantje, bržkone iz zavedne brške fare, so se odičili, kakor je pri nas navada, s trakovi, a ti so bili — strah in groza — slovenski! Zraven pa so si še dovolili v pristnem (?) nemškem mestu Beljaku na glavnem trgu peti slovenske pesmi. To je bilo pa beljaškimi nestrpnim preveč, ker oni marajo Slovence le takrat, kadar jim prinašajo denarce. Nek „štramm“ redar se je spravil nad pevajoče fante in jim vzel trakove. Značilno za redarje je, da imajo tako korajžo, ker drugače, ako je po noči kak prepir ali pretep, ne vidiš ne enega, tudi ne od daleč. Vse eno pa nas zelo veseli narodna zavednost naših fantov in jih postavljamo drugim v zgled. Živeli! Beljak bi pa vse eno le čudno nemško izgledal, ko bi vsi izdajalci slovenske krvi postali na enkrat narodni. Bilo bi jih kakih 3000. A Beljak priča, da so najhujši nestrpnosti ravno poturice.

Zviti sleparji. Trije sleparji so na posebno zviti način opeharili celovške lekarnarje. Najprvo je prišel v lekarno elegantno oblečen gospod, kateri je zahteval neko zdravilo. Med tem sta pa zopet prišla dva malo slabše oblečena ter sta zahtevala vsak svoje zdravilo. Prvi je pri vstopu onih dveh položil bankovec za dvajset kron na mizo. Da bi pa lekarnar vsled nujne zahteve tudi ustregel prišlecema, je pa pustil denar ležati ter je šel zdravilo pripravljat v laboratorij. Ko pa nazaj pride v prodajalno, pa že zahteva prvi od lekarnarja, da naj mu da denar iz desetaka. Lekarnar gleda, pa ne vidi nikjer bankovca ter nato kupcu reče, da desetaka ni prevzel ter ga je skoraj gotovo pomotoma on sam nazaj vzel. Kupec je pa trdil, da je denar lekarnar vzel, nakar sta to tudi druga dva potrdila in rekla, da lahko pričata. Lekarnar si proti tem pričam ni mogel drugače pomagati, da je izplačal drobiž iz desetaka. Koj nato je pa tudi lekarnar obvestil policijo o tem. Temu podoben slučaj sta pa naznanila tudi druga dva lekarnarja. V deželni lekarni na Starem trgu se jim pa ta čin ni posrečil, zato je pa lekarnar po odhodu dognal, da mu je nekaj denarja iz predala zmanjkalo. Policija pridno išče uzmoviče, pa do zdaj jim še ni na sled prišla, ker so izginili kakor kafra.

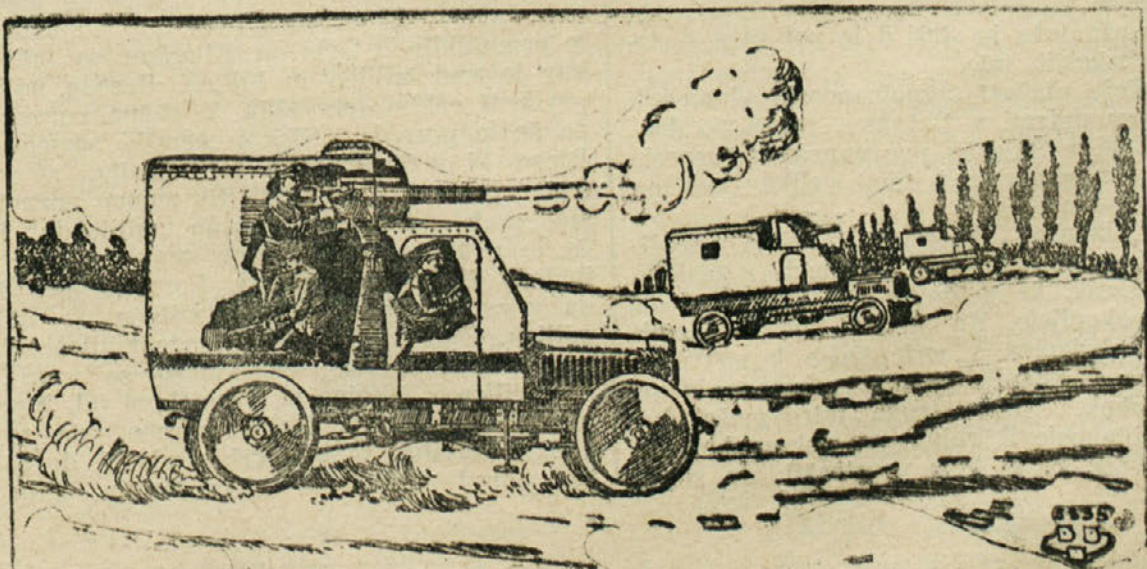
Razne novice.

Konec sveta. Prof. Matteucci v Rimu prorokuje konec sveta in sicer že proti koncu meseca — marca. Zvezdoslovec utemeljuje svoje strašno prorokovanje s tem, da naša zemlja trčij skupaj z novimi svetovi, ki jih je pred kratkim odkril zvezdoslovec Marchetti. Pri tem trčenju mora biti končano vsako živo bitje na svetu. V Avstriji pa nimamo časa poslušati prorokovanja o koncu sveta, ker je treba vendar še pozneje izvršiti volitve!

Eskurijal se imenuje kraljeva palača blizu Madrida na Španskem in je tako velika, da bi se rabilo štiri dni, da bi se prišlo skozi vse njene dvorane in sobe. Pot, ki bi se jo tako napravilo, bi bila dolga celih 190 kilometrov.

Vojaški avtomobili.

Kdo jih ne pozna teh novih vozov, ki pridrižijo bliskoma, da ne veš kdaj, in zopet oddrčijo, da si jih komaj pogledal. Brez konjev, brez lukomatije, na navadni cesti vozijo, ter so strah popotnikov in voznikov. Kdo se ne spominja nesreče, ko je pred kratkim bil ubit na Murskem polju kmet Sagaj, ker so se konji splasili pred avtomobilom ljutomerskega glavarja Rainerja? Zdaj dobijo avtomobile tudi vojaki, in na avtomobilih se bodo vozili vojaki in — kanoni. Kako svet napreduje! Bliskoma gre vse naprej, bliskoma kakor avtomobil. Naša slika kaže vojaške avtomobile.

Vojaški avtomobili.

Umor bolgarskega ministrskega predsednika. Ministrski predsednik Petkov se je 11. t. m. okoli 5. ure popoldne v spremstvu vojnega ministra, ministra za trgovino in finančnega ministra vračal s sprehoda iz Borisovegavrt v Sofiji. Na poti v mesto so bili ministri naenkrat s strelji iz revolverja napadeni od nekega mladega moža. Prvi strel je ranil trgovskega ministra na roki, nadaljnji strel je zadel Petkova nad lopatico. Drugi strelji so zgrešili. Petkov je skušal stopiti v kočijo, ki se je pripeljala mimo, zgrudil se je pa pred kočijo ter je umrl med vožnjo nekoliko minut potem, na notranjem izkrvavljenju, ker mu je krogla prodrila pluća in glavno srčno žilo. Napadalec, neki odpuščeni uradnik imenom Petrov, je skušal pobegniti, dohitel ga je pa

Bolgarski ministrski predsednik Petkov.

gardni poročnik Konstantinovič ter ga udaril s sabljo, nakar sta dva redarja morilca zvezala. Policist, ki je Petkova vedno spremljal, je ponovno z revolverjem streljal na bežečega morilca, ne da bi ga bil zadel. Trgovinski minister je le lahko ranjen. Sodijo, da se je napadalec hotel maščevati samo na trgovinskem ministru Genadjevu. V izredni seji sobranja (drž. zbora) je predsednik zbornice priobčil žalostno smrt ministrskega predsednika Petkova. Poslanci so molče vstali s sedežev. Trgovinski minister Genadjev je potem opisal življenje preminlega ter pokazal, da je bilo možu, ki je leta 1877. v znamenitih bojih v soteski Šipka (kjer so se borili Bolgari za osvoboditev svoje domovine iz turškega gospodstva) izgubil eno roko, sojeno, da ga je zadel morilčeva roka Bolgarja.

Kitajsko novo leto. 12. svečana ob polnoči se je pričelo kitajsko novo leto 4604. Novo leto nadkriljuje pri Kitajcih kot praznik tudi praznike zmajev in svetilnic, praznik prve polne lune in druge, katerih je kitajski koledar poln. Novo leto je tudi rojstni dan vsakega Kitajca, kajti šele od novega leta naprej se prično šteti leta novorojenčkov.

Na vsem svetu je približno 240.000 vrst žuželk. Nekatere so tako male, da jih ima 4000 še le težo peščenega zrna.

Velikansko jajce izumrle ptičje vrste Epiornis na otoku Madagaskarju v Afriki hrani ravnatelj živalskega muzeja, profesor dr. Reichenow v Berlinu. Dal je za to jajce 2400 K. Jajčja lupina je 2 cm debela, snežnobela in drži 6 in pol litra — toliko kakor 150 kokošjih jajc.

Davka nočejo plačati južnofrancoski vinogradniki. Začeli so se upirati v Baixasu, potem po drugih občinah, zlasti v Salešu; pravzaprav ne morejo plačati davka, ker vlada med njimi velika revščina radi nizkih cen vina.

Strah v blaznici. V orški blaznici v Jedikulu, carigranskem predmestju, je umrl v nedeljo dne 3. t. m. blaznik, ki so ga položili v rakev, da ga drugi dan pokopljejo. Ko je neki drugi blaznik to videl, šel je skrivoma v mrtvašnico k mrtvecu, ga vzel iz rakve, postavil v bližnjo omaro in se sam vlegel v rakev. Ko je drugo jutro prišel duhovnik, da bi blagoslovil rajnega, vstane blaznik iz rakve. Duhovnik se je tako prestrašil, da se je

onesveščen zgrudil in par trenutkov nato umrl. In ostali prisotni so zbežali v divjem kriku na vse strani. Ko so se ljudje nekoliko umirili, sli so spet v mrtvašnico, kjer so se uverili, da dozdevno oživel mrtvec ni bil pravi mrtvec. Na njih vprašanje, kje je mrtvec, pokazal jim je blaznik na omaro. Ko so jo odprli, padel je mrtvec z ropotom med nje. Zopet so mislili, da je oživel, in kričaje odhiteli na prosto. Šele čez dolgo časa se je vsa stvar pojasnila docela in je ljudi minil grozen strah.

Nečloveški oče. Kmet Horvat iz Kabja na Ogrskem se je peljal domov s svojim osemletnim sinom. Kar je opazil za seboj tolpo volkov, ki so prihajali vedno bližje. Dasi je gonil konje na vso moč, ni mogel uiti. Da reši sebe, sklenil je žrtvovati svojega sina in ga je pehnil z voza. Seveda so ga zveri takoj razmesarile, dočim je sam popolnoma srečno došel v vas. Ko so vaščani izvedeli to strašno vest, se jih je polastilo nepopisno razburjenje.

Mati se je obesila pred svojim sinom. V Vasarhelyju se je kmetica Elizabeta Mohacz pred lastnim sinom obesila, dočim se ta ni ganil in mirno čakal, da je nastopila smrt. Nato je šel k sosedu in mu pripovedoval o strašnem činu. Ker so ga smatrali umobolnim, so ga oddali v blaznico. Sosedu so hoteli nesrečno ženo rešiti, a bilo je že prepozno.

Grozen čin blaznele ženske. V Trstu sta bili 35-letna Ana Gaeta in 37-letna Marija Zorzin veliki prijateljici. Ana ni šla že pet let iz hiše, ker ji teče iz noge. Te dni je rekla Marija Zorzin Ani: „Vi ste nesrečna radi vaše noge, a meni je življenje tako težko! Najbolje bi bilo, da umrjeve obe! Ana Gaeta se je na te besede smejala in jih ni smatrala resnim. V nedeljo popoldne je Marija Zorzin naprosila Ano, naj bi jej prišla pomagat, na kar se je Ana rada ozvala. Marija je pomivala kuhinjsko posodo, a Ana jo je brisala. Ž njima je bil 2-letni deček Marije Zorzin. Hkratu je postala ta poslednja nenavadno razburjena ter je začela nekaj iskati po kuhinji. Ana jo je vprašala, česa da išče. „Sekiro!“ jej je odgovorila Marija. „Evo jo pod ognjiščem!“ je dejala Ana, pokazavša na sekiro. Marija je pa s bliskovito hitrostjo pograbila sekiro, skočila proti Ani in pahnivši jo tako, da je padla na tla, je zavpila: „Sedaj bove skupaj umrli!“ Obenem jo je pa udarila s sekiro po glavi. Ko je videla, da leži Ana vsa krvava na tleh, je spustila sekiro, poiskala neko staro britev ter si z isto prerezala vrat. Otrok, ki je videl obe ženski ležati v krvi na tleh, je začel vpiti, in šele na njegovo vpitje so prihiteli ljudje. Poznali so takoj zdravnika, ki je podelil obema ženskama najnujnejšo pomoč. Ana Gaeta je imela 4 rane na glavi in eno na levi roki, Marija Zorzin je pa imela vrat grozno prerezan.

Velika števila. V notranjih krajih Avstralije in tudi v Južni Ameriki so plemena, ki ne morejo v svojem jeziku izraziti števila, ki so večja nego dva ali šest. In tega ne morejo niti s števili imeni, niti s sestavljanjem več števil, niti z opisovanjem. Tako se govori, da Botokudi, pleme, ki rivi v južni Ameriki med Rio Dore in Rio Pardo, razlikuje le dva številna znaka: eden in mnogo. Toda tudi naši znaki za števila so bili v starih časih zelo pomanjkljivi. Grki in Rimljani so opisovali vse, kar je nad milijon in bilijon. Beseda milijon se je prvokrat rabila leta 1332. V občno porabo je došla pa še le pozneje. Slavni nemški matematik Adam Riese, ki je živel sredi 16. stoletja, še ne pozna znaka te brojne veličine. Še mnogo pozneje je nastal znak „milijarda.“ Beseda „milijarda“ je nastala še le v 19. stoletju, kakor znak za tisoč milijonov in to v finančni stroki. Posebno je važno znati, da v zvezdoznanstvu znači milijon — milijon krat milijon. Zato rabimo mi besedo trilijon. Trilijon se torej piše z jednico, za katero se vrsti 18 ničel. Kvadrilijon z jednico in 24 ničlami itd. Ker je še le moderna znanost občutila potrebo, da se izrazi v velikih številih, bi bilo krivo misliti, da ni imel noben narod znakov za velika števila. Židje so imeli

take znake. Ali niso oni edini. Oni so dobili te znake od Indijcev, ki so že za časa Budhe imeli znake za največja števila vse do sto tisoč milijonov. Od Indijcev prihajajo (in ne od Arabcev) tudi naši številni znaki.

d **Seststoletnica vilic.** Tega leta je 600 let, od kadar so prvokrat rabili pri jedi vilice. Bilo je to leta 1307, ko se je kralj Jean, vojvoda bretanjski prvokrat poslužil vilic. On je rabil vilice samo za sadje. Med tem so minola tri stoletja, a kralji in njih podaniki se jedli meso še vedno brez vilic. Ko so poskušali jesti meso z vilicami, so bili nerodni, kakor Evropejci, ki poskušajo jesti riž s paličicami kakor Kitajci. Vilice so si pa med tem čim dalje bolj odpirale pot v široke sloje in danes jih rabijo vsi omikani narodi.

Prvo sveto obhajilo mladega zamorčka.

Spisal R. G.

Prigodba, katero hočem svojim bralcem pripovedovati, jim naj predoči prvo sveto obhajilo mladega zamorčka, ki ga je prejel v čisto nenavadnih razmerah. Njegove rojake na otoku Levoka v Novi Zelandiji je poučeval v katoliški veri misijonar o. Jožef. Ko se je nekega večera po dolgem potovanju in težavnem apostolskem delu na otoku popolnoma utrujen vračal v svojo priprosto hišico, zasliši nenkrat jokanje. Prestrašen gre za glasom in zagleda ob neki banani (drevesu, ki raste v južnih krajih) sedeti deset- do dvanajstletnega dečka, ki si je z rokama zakrival glavo in bridko jokal.

„Kaj pa je tebi, ljubi otrok“, ga vpraša ginjen misijonar, „zakaj pa jokaš?“

„Mati mi je odšla k velikemu duhu“, odgovori ihto mala sirota, „mati mi je umrla.“

„In oče?“

„So tudi umrli in jaz, jaz tudi ne bom več dolgo živel, kajti mali Samoa nima nikogar več na svetu.“ In ubogi otrok se je začel znova bridko jokati.

„Bi li šel z menoj, Samoa?“ je rekel misijonar, „jaz bi te ravno tako rad imel, kakor tvoja mati.“

Začuden in malo pomirjen vsled prijaznih besed, na katere deček že dolgo ni bil navajen, si je otrl solze iz očí in šel brez ugovora za duhovnikom. Temu se je mladi zamorček zelo prikupil; vsak večer ga je poučeval o verskih resnicah, katere je ta tudi zelo pazljivo poslušal in si jih zapomnil.

„Bog ga ljubi in varuje! V nebesih ima božjega brata, kateremu je ime Jezus, in mogočno, dobro mater, Marijo.“ Te nove in tolažljive resnice so ga vedno najbolj zanimalo in radostile. Vedno je imel pripravljena nedolžna, otročja vprašanja. Kje stanuje ljubi Bog Oče, kje stanuje Jezus in Marija i. t. d.

„V nebesih, dragi otrok, kjer boš jih nekdanj videl, če boš pobožen in če jih imaš prav rad.“

O, jaz ljubim Jezusa in Marijo, ljubim Boga iz celega srca, pa tudi Vas, oče“, je otrok nedolžno pristavil in poljubil roko dobremu starčku.

Ko se je naučil, da se Jezus v Najsvetejšem zakramentu popolnoma daruje ljudem, da ga bo tudi sam nekdanj prejel, ni poznalo njegovo hrepenenje in veselje nobenih mej. Medtem pa je v naukih iz katekizma vedno napredoval in že je orosila krstna voda njegovo čelo.

Nekega dne pa je misijonarja, ko se je povrnil s težavnega pota domov, napadla huda mrzlica. Sedeč pri ležišču svojega edinega dobrotnika je ubogi Samoa občutil veliko bol v svojem srcu. Cele ure je presedel pri bolnikovi postelji, pazil na vsak njegov migljaj in poleg tega vneto molil k dobri nebeški Materi: „Marija, prosim te, daj mojemu dobremu očetu zopet zdravje!“

Misijonar ni umrl, pač pa se je v malo dneh postaral za leta. Popolnoma oslabele, tresoč se in

brez vseh močij, se je na svojo veliko žalost moral odpovedati apostolski službi in se vrniti v svojo domovino, na Francosko. Kaj pa mali Samoa, kaj ž njim začeti? Ali ga naj pusti v Novi Zelandiji? To ni šlo, ker bi deček od žalosti umrl. Ali ga naj vzame na Francosko? Misijonar je bil brez premoženja in kdo bi se usmilil sirote? To ne gre, si je moral duhovnik sam odgovoriti, ali vendar, saj ne manjka na Francoskem velikodušnih podpornikov, ostalo bo pa že ljubi Bog sam preskrbel.

Čez nekaj tednov je vstopil o. Jožef z malim Samoa na ladjo „Sv. Kolumban“ po imenu, ki bi imela pluti v Haver, torej v misijonarjevo domovino. Prva polovica potovanja je pretekla nenavadno srečno in „Kolumban“ je hitel kakor lastavica po morskih valovih; morje je bilo mirno, nebo čisto. Nekega jutra pa je nebo popolnoma otemnelo in začela se je kmalu strašna, neusmiljena nevihta. Tuleči vetrovi so se zaletavali v ladjo in se igrali ž njo, kakor se igra voda v reki z lahko orehovo lupino. Naenkrat pa nekaj strašno zahrešči: ladja je zadela na pečino in skozi veliko odprtino je drla voda v ladjin trebuh.

„Čolne v morje“, zapove kapitan in takoj spustijo dva čolna, ki so jih še rešili v nevihti, v morje, pa o nesreča — za vse ni prostora. Čez nekoliko minut so se rešenci, ki so veslali na vso moč, oddaljili in na krovu je ostal le kapitan, nekaj mornarjev, o. Jožef in pa mali Samoa.

„Kapitan, kako dolgo še živimo?“ vpraša duhovnik.

„Če ne stori Bog čudeža, se „Kolumban“ potopi v dvajsetih minutah.“

„Torej še imam čas“, mrmra mašnik. Na to se obrne k Samoju in reče: „Dragi otrok, vsi bode mo utonili; ali želiš še pred smrtjo sprejeti ljubega Zveličarja v svoje srce?“

„Seveda, oče, kako srečen bi bil!“ Pri teh besedah se je vrgel mladi zamorec ves srečen na kolena in smrt mu zdaj ni bila več strašna.

„Moli torej, ljubi otrok“, je rekel misijonar, do solz ginjen, „moli k našemu nebeškemu Očetu, moli tudi k ljubi nebeški Materi, kajti ljubi Zveličar hoče priti v tvoje srce.“ Na to se obrne k mornarjem. „Dragi prijatelji in bratje, molite za njega, za sebe in zjedinite svoje misli in srca z Bogom.“

Mornarji so pokleknili. „Oče, dajte nam odvezo!“ je rekel ponižno kapitan. In besede nebeškega odpuščenja in odveze so prišle iz ust duhovnika čez te udane, smrti izročene ljudi. Deček je bil med tem kakor zamaknjen in zdelo se je, da ne spada več na zemljo.

„Oče“, reče lahko kapitan, „ne mudite se, dez deset minut nas ne bo več!“

Na to se približa o. Jožef otroku in vzame iz pušice, ki jo je nosil na prsih, posvečeno hostjo ter jo pokaže dečku, ki se je koprnenja ves tresel. Zdaj se oglasi na krovu potapljačice se ladje resen glas duhovnikov: „Gospod, nisem vredni, da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo in moja duša bo zdrava.“ „Amen“, odgovori ihto stari mornar. Trenutek pozneje že bije otrokovo srce na srcu Jezusovem. Kakšno prvo sveto obhajilo! In svojemu Zveličarju se je že v nebesih zahvalil. Kajti že gre voda v mogočnih valovih čez krov; mornarji še napravijo enkrat znamenje svetega križa, duhovnik še enkrat vzdigne roko, jih blagoslavlja in „Kolumban“ se potaplja počasi v globočino.

Misijonar je dobil plačilo v nebesih in Samoa je bil pri svojem Odrešeniku.

In ta, ki to prigodbo pripoveduje, še dostavlja: „Od vseh tistih, ki so bili na ponesrečeni ladji, se je rešil samo kapitan, ostali pa so vsi našli smrt v morskih valovih. Neka angleška ladja ga je vzela na krov, postal je duhovnik in ta duhovnik, dragi prijatelji, sem jaz!“

Listnica uredništva.

Prevalje: Hvala za poročilo! Prosimo še večkrat! Pozdrave!

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške želodčne kapljice.

Pakraške želodčne kapljice:
Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastanejo. Zdravijo vse boleti na jetrah in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmetički hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi:

Peter Jurišić,
lekarnar v Pakracu št. 101
(Slavonija.)

Denar se pošilja naprej ali s povzajem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **12 stekleniče (1 ducat) 3 K,**
24 stekleniče (2 ducata) 8 K 60 v, **36 stekleniče (3 ducata) 12 K 40 v.**
Manj kot 12 steklenič se ne razpošilja.

Slavonska zel.

Se rabi z prav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolkosti, hripavosti v grlu, suhemu betegu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prenih in pljučnih katarih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **2 originalni steklenici 3 K,**
4 originalne steklenice 5 K 80 v; **6 originalnih steklenic 8 K 20 v.**

Manj kot dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 101, Slavonija.

Čitaj! Naroči! Ne bo ti žali!

Čitaj! Naroči! Ne bo ti žali!

Pozor,
kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katere izvajam že čez 25 let, posrečilo se mi je iznajti najboljšo sredstvo za rast las, t. j.

Kaplor št. 11.

Isti deluje, da postanejo lasi gosti, degi in odstranjuje prhljaj (u-kice) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: eden lončič 8 K 60 v, dva lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišić, lekarnar, Pakrac, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštovim povzajem. 5-5

Doktorja pi.
Trukóczy-ja,
svetovno znano
redilno varstveno
sredstvo,
ki je bilo na
razstavah odlikovano s
najboljšimi pohvalami,
dobiva se
pristno pod
marko
Maxin
pri vsakem trgovcu.
Po poš i
se razpošilja
najmanj 5 zavitkov
za 2 K
70 v. Lekarna
Trukóczy v
Ljubljani. Po-
narejalci se
sodnijsko kaznujejo.
(12-12)

Svarilo.

Vojaška pisarna Emil Kokstein
Gradec, Stempfergasse 3.

Pojasnila, nasveti, prošnje, vloge, strokovnjaška mnenja itd. (6-3)
v vseh vojaških zadevah.

Rodoljubi!

Slovenci!

Spominajte se ob vsaki
priložnosti naše

**družbe sv. Cirila
in Metoda.**

Marijine kapljice.

Te kapljice se rabijo za vse notranje in zunanje bolezni — to je do sedaj najbolje hišno zdravilo, ki izvrstno deluje in pomaga v mnogih boleznih. Osobito deluje izvrstno proti protinu (gihtu), reumatizmu, bodenju, trganju, glavobolu, zobobolu, prsobolu, kašlju, prehlajenju, sušici, jetrni in bubrežni bolezni, želodčni in črevesni bolezni, napibavanju, grču, zgagi, proti bljuvanju itd.

Krepi živce in telo, torej neobhodno potrebno za vsako hišo.

Imam tisoče zahvalnih in priznalnih pisem.

Delujejo izvrstno in zanesljivo. — Dobra in ugodnega okusa so, tako, da jih vsak rad vzame in tudi otroci.

Cena je franko na vsako pošto:

12 stekleniče (1 tucat) 5 K, 24 stekleniče (2 tucata) 8-60 K,
36 stekleniče (3 tucate) 12-40 K.

4 Manje od 12 steklenič se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje samo od mene pod naslovom:

Ljekarna k zlatemu orlu, Pakrac, Slavonija.

*Naj tače majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic.
In ta sem le zato dobil.
Kar sem Kathreinerjevo kavo pil.*

Pristna samo
v izvornih zavojih
z imenom
Kathreiner.

Nihče naj bi ne pil
močno razburjajoče
zrnate kave nemešane!

**Kathreinerjeva
Kneippova
sladna kava**

sama se je obnesla za
najokusnejšo primes,
ki lahko
prebavna,
redilna in
krvotvorna
speši zdravje.

Otroke
bi bilo samo
še navajati
**Kathreinerjevo
kavo.**